

MARREVESHJA E OPERIMIT NE RRJETIN E TRANSMETIMIT

ndermjet

OPERATORIT TE SISTEMIT TE TRANSMETIMIT

OST SHA

DHE

(Perdoruesi)

\_\_\_/\_\_\_/\_\_\_

KJO MARREVESHEJJE E OPERIMIT ("Marreveshja") lidhet sot ne date \_\_\_\_\_.20\_\_ ndermjet:

1. OPERATORI I SISTEMIT TE TRANSMETIMIT, (me poshte referuar si OST sh.a), shoqeri aksionare, regjistruar si person juridik me Vendimin Nr. 31935, dt. 14.07.2004, te Gjykates se Rrethit Gjyqesor Tirane, me seli ne Tirane, \_\_\_\_\_, me NIPT K42101801N, perfaquesuar nga Z. \_\_\_\_\_, Administratori i OST sh.a., dhe
2. SHOQERISE \_\_\_\_\_, nje shoqeri e krijuar sipas ligjeve te Republikes se Shqiperise, regjistruar si person juridik me Vendimin Nr.\_\_\_\_\_, dt. \_\_\_\_\_, te Gjykates se Rrethit Gjyqesor Tirane, me seli ne Tirane, me NIPT \_\_\_\_\_, me seli te rregjistruar ne adresen: \_\_\_\_\_, e perfaquesuar nga Perfaquesuesi ligjor Z/Zj. \_\_\_\_\_, (ketu me poshte referuar si "Perdoruesi")

secila referuar sipas marreveshjes gjithashtu si "Pala" ose se bashku "Palet" sipas rastit.

Meqenese:

- A. Bazuar ne Marreveshjen e Lidhjes midis OST sh.a. dhe Shoqerise\_\_\_\_\_, Nr. / \_\_\_\_ Prot.... , date \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_, u dha leja per lidhje HEC/Ngarkesen, me fuqi totale te instaluar \_\_\_\_MW, prane \_\_\_\_\_ nepermjet aseteve te lidhjes me rrjetin e transmetimit te energjise elektrike, sipas skemes principale elektrike te lidhjes te aprovuar se bashku me dokumentacionin teknik shtese;
- B. Ne zbatim te parashikimeve te Kodit te Rrjetit te Transmetimit palet do te hyjne ne marreveshje per operimin e (pershkrim i shkurter i karakteristikave te perdoruesit) me rrjetin e transmetimit, sipas skemes principale elektrike te aprovuar;

PALET BIEN DAKORD sa me poshte:

#### NENI 1 - ANEKSET DHE PËRKUFIZIMET

1. Të gjitha parashikimet dhe Anekset përbëjnë pjesë integrale të kësaj Kontrate.
2. Me Anekse do te kuptojme:
  - a. Aneksi Nr.1: Parametrat operacional
  - b. Aneksi Nr.2: Personeli operativ i autorizuar
  - c. Aneksi Nr.3: Plani i mbrojtjes dhe rivendosjes
  - d. Aneksi Nr.4: Dokumentacionin teknik final
  - e. Aneksi Nr.5: Pytesori i monitorimit

Ne rast konflikti, ndermjet percaktimeve te bera ne Anekset e kesaj kontrate dhe dispozitave te mëposhtme, keto te fundit do të mbizotërojnë.

3. Në këtë Marreveshje, (përfshirë Anekset e saj) përveç kur konteksti e kërkon ndryshe, cdo term dhe perkufizimi i perdonur ka te njejtin kuptim me ate te percaktuar ne ligjin nr. 43/2015, "Për sektorin e energjisë elektrike", Kodin e Rrjetit te Transmetimit dhe Marreveshjen e Lidhjes.

Neni 2 – Objekti

Kjo marreveshje ka per qellim te rregulloje marredheniet midis OST sh.a dhe perdoruesit te rrjetit ne lidhje me teresine e veprimeve operative te detyrueshme qe do te kryej perdorues i rrjetit i lidhur ne sistemin e transmetimit si rezultat i kesaj lidhjes dhe ne funksion te kryerje se operimit te sigurte dhe te qendrueshem te Sistemit te Energjise Elektrike.

### Neni 3 – Kohezgjatja e Marreveshjes

1. Kjo marreveshje lidhet per nje kohezgjatje te pacaktuar perveç rasteve te mospermbushjes sipas nenit 19.
2. Ne rastin kur perdoruesi synon ta perfundoje kete marreveshje duhet te beje te ditur qellimin per perfundimin e saj, duke njofuar OST me ane te njoftimit te rregjistruar 3 (tre) muaj perpara.

### Neni 5 – Detyrime te OST

- a) OST do te koordinoj dhe operoj Sistemin e Transmetimit te Energjise Elektrike sipas percaktiveve te bera ne Kodit te Rrjetit te Transmetimit dhe kesaj marreveshje duke marre persiper planifikimet dhe detyrimet perkatese ndaj perdoruesin.

### Neni 6 – Kushtet e Operimit

1. Perdoruesi do te zbatoje dhe respektoje kushtet e operimit qe percaktojne veprimet e perbashketa operative qe kryehen ne gjendjen normale te operimit te sistemit si dhe veprimet e perbashketa ne kushte jonormale nese sistemi eshte ne gjendje:
  - a) alarmi,
  - b) emergjence,
  - c) renie te pjesshme/renie te plotë
  - d) rivendosje;
2. Perdoruesi respekton dhe zbaton proceduren e komunikimit me OST sic pershkruehet ne kete marreveshje dhe Kodin e Rrjetit te Transmetimit.
3. Perdoruesi respekton kufijt e parametrat e sigurise operacionale te percaktuar ne kete marreveshje ne Aneksin 1, ne lidhje me:
  - a) menaxhimin e tensionit dhe fuqise reaktive
  - b) menaxhimin e frekuencies
  - c) menaxhimin e rrymave te lidhjes se shkurter
  - d) faktorin e fuqise
  - e) tokezimin
  - f) vlerat e çkyçjes automatike nga mbi/nenfrekuencia

### Neni 7 – Operimi dhe Detyrimet e Perdoruesit

1. Perdoruesi do te perfitoje sherbimin e transmetimit nga OST sh.a., ne perputhje me percaktimet e ligjit nr.43/2015 "Per Sektorin e Energjise", Kodit te Rrjetit te Transmetimit, Modelin e Tregut te Energjise Elektrike dhe Rregullave te Tregut te Energjise Elektrike.
2. Perdoruesi do te operoje pajisjet e tij ne perputhje me specifikimet teknike te Kodit te Rrjetit te Transmetimit dhe kerkesat e OST me kujdesin e duhur per sigurine operacionale te rrjetit dhe perdorueseve te tjere.

3. Ne cdo rast perdoruesi (Qendra Operative e Perdoruesit) do te veproje sipas urdherave apo udhezimeve te OST (Qendra Kombetare Dispecer) dhe cdo mosmarreveshje do te zgjidhet sipas procedurave te parashikuara ne aktet ne fuqi pas kapercimit te situates se emergjences dhe normalizimit te gjendjes se sistemit.
4. Perdoruesi mban objektin (njesine e tij te gjenerimit/konsumit te energjise) ne gjendje operimi te sigurt, te qendrueshem, eficient dhe ne pajtueshmeri ne perputhje me marreveshjen e lidhjes dhe Kodin e Rrjetit te Transmetimit gjate gjithe jetegjatesise se tij.
5. OST ka te drejte te kete akses ne te dhenat dhe dokumentacionin e perdoruesit duke respektuar konfidentialitetin e tyre dhe siguruar mospublikimin e infomacionit me natyre tregtare konform percaktimeve te bera ne Kodin e Rrjetit te Transmetimit per Konfidentialitetin.
6. OST ka te drejte te kryej monitorimet (sipas Aneksit 5), inspektimet dhe testimet e nevojshme dhe te kerkonte nga perdoruesi kryerjen e testimeve konform Kodit te Rrjetit te Transmetimit.
7. Perdoruesi bashkepunon dhe koordinon me OST duke zbatuar instrukzionet dhe urdherat te cilat lidhen me operimin eficient dhe te qendrueshem te sistemit elektroenergetik, sigurine operacionale dhe te furnizimit ne nivel kombetar dhe ne raport me sistemet fqinje.
8. Perdoruesi duhet te njoftojte menjehere OST, ne lidhje me cfaredo çrregullimi operacional te objekteve te tij ose pamundesi te operimit, te cilet mund te kene ndikim ne pajtueshmerine e tij me kerkesat e Kodit te Rrjetit te Transmetimit.
9. Perdoruesi qe deshton ne zbatimin e ndonje dispozite te Kodit te Rrjetit te Transmetimit, do te informoje menjehere OST per arsyet e deshtimit.
4. Perdoruesi eshte perqejgjes per trajnimin dhe certifikimin e operatoreve te tij per kryerjen e veprimeve operative sic percaktohen ne Kodin e Rrjetit te Transmetimit dhe ne kete marreveshje. Stafi operativ i tij duhet qe te jete ne gjendje te kryeje cdo veprim operativ te kerkuar nga operatoret e Qendres Kombetare Dispecer sipas udhezimeve te saj pa rrezikuar sigurine e sistemit, rrjetit, paisjeve, makinerive ose jeten e njerezve. Minimalisht personeli operativ i perdoruesit duhet te jete i pajisur me grupin e III ne deshmine e kualifikimit te sigurimit teknik, bazuar ne rregulloren e sigurimit teknik (sipas kap I pika 1-12, kap II pika2-2).
10. Perdoruesi do te operoje pajisjet e tij per te injektuar/marre energji elektrike ne/nga Rrjeti i Transmetimit ne përputhje me fuqine e instaluar te deklaruar ne piken e lidhjes sipas Aneksin 4 te kesaj marreveshjeje.
11. Perdoruesi do ti krijoje te gjitha lethesirat e nevojshme OST ne kryerjen e funksioneve te mirembajtjes, permiresimit dhe zgjerimit te sistemit te transmetimit, duke zbatuar udhezimet e OST ne perputhje me parashikimet e marreveshjes se Lidhjes.
12. Perdoruesi nuk do te shkaktoje vonesa pa arsyet ose pengojte dhe kufizoje OST ne kryerjen e punimeve te mirembajtjes te cilat jane te nevojshme per sigurine dhe operimin e rrjetit te transmetimit apo qe jane pjese e planeve te zhvillimit apo investimit ne asetat e OST .
13. Perdoruesi do te bej perpjekjet e mundshme per te siguruar koordinimin e programeve te mirembajtjes dhe stakimeve qe lidhen me to ne menyre qe te mos cenohen interesat legjitime te te gjithe perdoruesve te rrjetit.

#### Neni 8 – Ushtrimi i te Drejtave

1. Perdoruesi bie dakord se OST do te veproje ne zbatim te detyrimeve te saj dhe ne funksion te sherbimit publik perfshire dhe de-energjizimin e perdoruesit nese masat e tjera te disponueshme rezultojne joefektive sipas percaktimeve te Kodit te Rrjetit te Transmetimit.
2. Ne cdo rast marrja e masave nga OST do te jete e pershkallezuar dhe proporcionale me situaten, duke informuar perdoruesin per cdo hap dhe pasoje, duke i dhene mundesi

perdoruesit per te marre masat e nevojshme apo eliminuar shkeljet e mundshme dhe duke bere te gjitha perpjekjet e nevojshme per zgjidhje.

3. Ne çdo rast OST do te informoje perdoruesin para de-energjizimit, perveç se ne rastet e emergjences/avarise kur njoftimi jepet pas de-energjizimit.

#### Neni 9 – Dispecerimi

1. OST eshte perjegjes per dispeçerimin e energjise elektrike dhe perdorimin e linjave te interkoneksionit sipas ligjit nr.43/2015 "Per Sektorin e Energjise", Kodin e Rrjetit te Transmetimit, Rregullat e tregut dhe rregulloret e tjera ne fuqi, te miratuara nga ERE duke garantuar sigurine e operimit te rrjetit te transmetimit.
2. Dispecerimi i instalimeve te perdoruesit behet sipas kritereve te percaktuara ne Kodin e Rrjetit te Transmetimit.
3. OST merr masa per te garantuar sigurine e operimit te sistemit elektroenergjetik dhe sigurine e furnizimit me energji elektrike te perdoruesve te rrjetit, ndersa perdoruesi zbaton urdherat dhe kerkesat e OST ne lidhje me masat e marra.
4. Gjate implementimit te masave permiresuese ose te nje mase te planit te mbrojtjes, stafi operativ i perdoruesit duhet te ekzekutojne pa vonese urdherat dhe instrukzionet e dhena nga OST per te ruajtur sigurine operative te sistemit te transmetimit.
5. Perdoruesi eshte perjegjes per kryerjen e veprimeve operative ne koordinim me Qendren Kombetare Dispecer.

#### Neni 10 – Te Drejtat dhe Detyrimet e Qendres Kombetare Dispecer dhe Qendres Operative te Perdoruesit

1. Qendra Kombetare Dispecer (QKD) e OST do te dispeceroje te gjithe N/st 220, 110kV qe jane prone e perdoruesit te lidhur ne rrjetin e transmetimit duke udhezuar sipas nevojes edhe regjimin e punes ne objektet e perdoruesit ne rastet e emergjences.
2. Cdo manovrim nga ana e personelit operativ te ketyre N/St. lidhur me hapjen, mbylljen manovrimin, tokezimin, operimin e linjave, zbarave, çelësave, thikave etj. do te kryhet vetem me urdher te Qendres Kombetare Dispecer sipas procedures se koordinimit te veprimeve operative te përshtkuara ne Kodin e Rrjetit te Transmetimit.
3. Te gjitha veprimet qe lidhen me objektet e perdoruesve me pike lidhje ne rrjetin e transmetimit do te kryhen me kordinimin e Qendren Kombetare Dispecer. Hierarkia operative per çdo urdher do te jetë: Qendra Kombetare Dispecer --> Qendra Operative e Perdoruesit--> N/st. respektiv.
4. Per cdo stakim ne gjendje avarie, Qendra Operative e Perdoruesit eshte e detyruar te njoftojte menjehere Qendren Kombetare Dispecer, ku minimalisht do te raportohet :
  - a) elementi i stakuar nga veprimi mbrojtjes
  - b) tipi i mbrojtjes qe ka vepruar duke stakuar elementet e perdoruesit apo te rrjetit te transmetimit.
  - c) lokalizatori (distanca)
  - d) koha ekzakte e veprimit te mbrojtjes
  - e) pozicionet e çelësave te linjës/transformatoreve,
  - f) pozicionet e thikave te punes/tokezimit.
  - g) shkaku qe solli gjendjen e avarise
  - h) te dhena te tjera ne varesi te tipit te mbrojtjes
5. Pas eliminimit te gjendjes se avarise, perdoruesi duhet te dergoje me poste elektronike prane OST sh.a. brenda dites, informacion te detaujar mbi avarine duke raportuar shkakun, dinamiken, masat e marra per eliminimin e avarise.

6. Qendra Kombetare Dispecer e OST dhe Qendra Operative e Perdoruesit jane te detyruara te kene shkembim reciprok informacioni per sa i perket parametrave rryme, tension, frekuence, fuqi, perfshire gjendjen e elementeve ne N/st. dhe cdo parameter tjeter qe OST e vlereson te nevojshem per funksionet e saj, ne kohe reale sipas Kodit te Rrjetit te Transmetimit.
7. Qendra Operative e Perdoruesit kryen me saktesi veprimin dhe operimin e pajisjes pasi sigurohet qe ka kuptuar dhe perseritur urdherin/veprimin operativ qe duhet kryer, instrukzionet dhe udhezimet e operatorit te Qendres Kombetare Dispecer, duke zbatuar me rigorozitet ne perputhje me rregulloren e sigurimit teknik dhe te shfrytezimit te paisjeve dhe makinerive.

#### Neni 11 – Koordinimi i Veprimeve Operative te Qendres Kombetare Dispecer dhe Qendres Operative te Perdoruesit

1. Koordinimi i veprimeve operative ndermjet paleve eshte i nevojshem per shkembimin e informacionit ne lidhje me veprimet operative dhe/ose ngjarjet ne te gjithe sistemin elektroenergetik qe kane ndikim ne funksionimin e:
  - a) Sistemit te transmetimit ne rast se veprimet operative dhe/ose ngjarja ndodhin ne objektin e perdoruesit;
  - b) Objektin e perdoruesit ne rast se veprimet operative dhe/ose ngjarja ndodhin ne sistemin e transmetimit.
2. Njoftimet e Qendres Kombetare Dispecer te OST dhe Qendres Operative te Perdoruesit behen si me poshte nga:
  - a) Qendra Kombetare Dispecer e OST, ne rast se ndonje veprim operativ ose ngjarje e paplanifikuar ne sistemin e transmetimit mund te kete ndikim ne punen e objektit te perdoruesit. Qendra Kombetare Dispecer njofton Qendren Operative te Perdoruesit nese ne gjykimin e Qendres Kombetare Dispecer veprimi ka ndikim sipas percaktimeve te ketij paragrafi.
  - b) Qendra Operative e Perdoruesit ne rast se ndonje veprim operativ ose ngjarje e paplanifikuar ne objektin e perdoruesit mund te kete ndikim ne punen e sistemit te transmetimit. Qendra Operative e Perdoruesit njofton Qendren Kombetare Dispecer te OST, e cila nga ana e saj fillon marrjen e masave permiresuese dhe njofton perdoruesit e tjere te rrjetit te transmetimit nese ne gjykimin e Qendres Kombetare Dispecer veprimi ka ndikim sipas specifikimeve te ketij paragrafi.
3. Njoftimi per veprimet operative duhet te permbaje qellimin dhe detajet e mjaftueshme per te përkruar veprimin operativ.
4. Kerkohet nje njoftim i nje veprimi operativ kur/dhe ndikimet e ketij veprimi operativ jane si me poshte:
  - a) Impianti dhe/ose aparaturat jane duke funksionuar jashtë mundesive te tyre ose mund te paraqesin rrezik per personelin;
  - b) Stakim te impiantit dhe/ose aparaturave, manuale ose automatike;
  - c) Nivelet e tensionit jane jashtë standardeve;
  - d) Nivelet e frekuencies jane jashtë standardeve;
  - e) Luhatjet e ngarkeses
  - f) Aktivizimi i ndonje alarmi ose treguesi te ndonje kushti funksionimi jonormal;
  - g) Nese nga eksperiencia vihen re ose parashikohet kalimi ne gjendje avarie, difekte ne pajisjet e monitorimit, kontrollit, komunikimit ose te matjes; rritja e rreziqeve te veprimeve te mbrojtjes rele; mosfunkcionimi i pajisjeve komutuese; rrezik zjarri,etj.
5. Kerkosat per raportimin me shkrim te ngjarjeve, te cilat fillimisht ishin reportuar verbalisht ose me poste elektronike, midis Qendres Kombetare Dispecer dhe Qendres Operative te Perdoruesit behen ne rast se:

- a) Ngjarja mund te pasohet me incident, ne rastin kur ndikimi i ngjarjes mbi sistemin e transmetimit apo mbi sistemin e perdoruesit eshte me pasoja jo te deshirueshme.
  - b) Ngjarjet qe ndodhin ne objektin e perdoruesit te rrjetit raportohen ne Qendren Kombetare Dispecer dhe tek perdoruesit e tjere te ndikuar.
  - c) Ngjarjet te cilat ndodhin ne sistemin e transmetimit raportohen nga Qendra Kombetare Dispecer tek perdoruesit e tjere te ndikuar, te lidhur ne rrjetin e transmetimit.
6. Ngjarjet me incident qe duhen raportuar, rruget e raportimit qe do te ndiqen dhe informacioni qe do te jepet, detajohen si me poshte:
- a) Luhatje te parametrave operacional(sipas Ankesit 1);
  - b) Difekte me rrezik ne pajisjet kryesore si: linja, transformatore, pajisje komutimi, zbara;
  - c) Ngjarje me incident me renie zjarri;
  - d) Shkelje e standarteve te sigurise dhe rregullave te sigurimit teknik, etj.
7. Te gjitha ngjarjet qe shoqerohen me incident ne sistemin e transmetimit, dhe/ose sistemin/objektin e perdoruesit, raportohen. Raportimi operativ behet gjithmone midis stafit operativ te Qendres Kombetare Dispecer dhe stafit operativ te perdoruesit ne kohen qe ndodh ngjarja. Keto raporte dokumentohen ne librat e shenimeve operative.
8. Ngjarja me incident raportohet nga perdoruesit, ne OST sipas afateve te Kodit te Rrjetit te Transmetimit me nje informacion te hollesishem mbi shkaqet e incidentit, ngjarjen dhe pasojat pas ngjarjes.
9. Nese ngjarja shoqerohet me aksidente, raportimi i aksidentit behet sipas legjislacionit ne fuqi. Ky raportim behet ne te dy rastet:
- a) kur aksidenti eshte fatal;
  - b) kur aksidenti eshte jo fatal por me demtime serioze.
- Raporti dergohet edhe ne inspektoriatin ose organet perkatese konform legjislacionit ne fuqi.
10. Planifikimi i nderprerjeve ne Sistemin e Transmetimit do te behet sipas dispozitave te Kodit te Rrjetit te Transmetimit.
11. Perdoruesi ne rastin e renies se pjesshme apo te plete te sistemit, duhet zbatoje te gjithe urdherat operativ te Qendres Kombetare Dispecer te OST ne perputhje me Planin e Rivendosjes te OST.
12. Ri-sinkronizimi i perdoruesit behet vetem pas urdherit te dhene nga operatori i Qendres Kombetare Dispecer per sinkronizim.

#### Neni 12 – Struktura Organizative e Qendres Operative te Perdoruesit dhe Stafi Operativ

1. Perdoruesi i sistemit te transmetimit brenda struktures se tij organizative percakton qarte organizimin dhe perberjen e strukturove qe do te luaj rolin e Qendres Operative te cilen ia komunikon OST. Sipas rastit perdoruesi ja cakton kete rol:
  - a. Personelit te nenstacionit;
  - b. Personelit te sherbimit operativ ne instalimet dhe objektet e perdoruesit.
2. Para energizimit te lidhjes sipas percaktiveve te marreveshjes se lidhjes, perdoruesi dorezon kopje te dokumentit te certifikimit te personelit operativ te perdoruesit nga prodhuesi dhe/ose asembluesi i makinerive dhe paisjeve (N/st, HEC) apo cdo subjekt tjeter me autoritet per trajnim dhe certifikim, qe deshmon aftesine e personelit operativ te perdoruesit per operimin e sistemit te perdoruesit. Perdoruesi duhet te garantoj dhe siguroje qe personeli i tij operativ ti nenshtrohet testimit vjetor ne lidhje me rregullat e sigurimit teknik dhe i paraqet rezultatet e tij ne OST.
3. Perdoruesi dhe OST shkembejne informacionin ne lidhje me personelin operativ te autorizuar, sipas Aneksit 2 , dhe e perditesojne sipas nevojes ate.

4. Pervec parashikimeve te pikes 2, personeli i Qendres Operative te Perdoruesit do te marre pjese ne sesione instruktimi periodike te organizuara nga Qendra Kombetare Dispecer mbi standartet e operimit dhe kryerjen e veprimeve operative si perdorues i rrjetit te transmetimit te cilat do te organizohen sipas programeve vjetore te miratuara nga OST.

#### Neni 13 – Menaxhimi dhe Operimi i Nenstacionit

1. Nenstacioni do te menaxhohet dhe operohet nga perdoruesi, me personelin e vet me kualifikim te pershtatshem sipas nenit 12, sipas legjislacionit perkates
2. Perdoruesi do filloje aktivitetin e sherbimit te nenstacionit, i pavarrur me personelin e vet, vetem pasi te jene kompletuar me sukses procedurat e testimit, komisionimit dhe energjizimit, sipas marrveshjes se lidhjes dhe marreveshjes se operimit.

#### Neni 14 – Plani i Mbrojtjes dhe Rivendosjes

1. Ne rastin e renies se plote ose te pjesshme te sistemit, OST zbaton procedurat perkatese te drejtimit operativ qe sjellin frekuencen, tensionin dhe parametra te tjere operacionale brenda limiteve te lejuara te sigurise operative sipas "Planit te Mbrojtjes dhe Rivendosjes" i cili rishikohet dhe perditesohet nga OST ne perputhje me Kodin e Rrjetit te Transmetimit.
2. Perdoruesi merr masa per implementimin e "Planit te Mbrojtjes dhe Rivendosjes" sipas percaktiveve te Kodit te Rrjetit te Transmetimit, Marreveshjes se Operimit dhe udhezimeve te OST.
3. Sipas nevojes, perdoruesi duhet te jete i afte per te zbatuar procedurat perkatese dhe u bindet urdhraise operative per kufizimet/reduktimet manuale te ngarkeses duke ju perjigjur emergjencave ne kohe reale
4. Perdoruesi respekton urdhezimet e OST per vlerat e lejuara te mbingarkeses se linjave per sezonin dimer/vere dhe kohen e punes ne mbingarkese per cdo element si dhe respekton dhe zbaton urdhrat e OST per ndryshim e regjimit dhe/apo skemave te cilat kerkojne veprime me asetat e tij te lidhjes apo objektin e tij.
5. Perdoruesi ne rastin e renies se plote/pjesshme te sistemit dhe humbjes se komunikimit me Qendren Kombetare Dispecer, vetevepron duke stakuar celesat e transformatoreve te fugise dhe siguron nevojat vetjake nga gjeneratoret diesel. Me rivendosjen e komunikimit me Qendren Kombetare Dispecer ndjek udhezimet per veprimet e metejshme operative.
6. Perdoruesit do te marrin masa per ruajtjen dhe paraqitjen e dokumentacionit dhe te dhenave te nevojshem per permbushjen e planit te mbrojtjes dhe rivendosjes duke mbledhur te dhena dinamike per ngarkesat/gjenerimin e tyre, ne formatin e percaktuar nga OST dhe duke i paraqitur sipas Anekosit 3 hartohet dhe perditesohet nga OST sh.a. dhe i jepet perdoruesve per njohje dhe zbatim.
7. Plani i mbrojtjes dhe rivendosjes pjese e kesaj marreveshje sipas Anekosit 3 hartohet dhe perditesohet nga OST sh.a. dhe i jepet perdoruesve per njohje dhe zbatim.

#### Neni 15 – Planifikimi i Nderprejeve dhe De-energjizimi

1. OST dhe perdoruesi duhet, ne ate mase qe eshte praktikisht e mundshme dhe arsyeshme, ne perputhje me Kodin e Rrjetit te Transmetimit, te koordinojne nderprerjet e planifikuara ne rrjet dhe ne asetat e lidhjes.
2. OST dhe perdoruesi do te bejne perpjekje te arsyeshme per te siguruar qe nderprerjet e tilla do te jene me kohezgjatje minimale dhe do te shkaktojne shqetesime minimale per te tretet dhe nuk do te demtojne funksionimin e sigurte dhe te besueshem te sistemit.
3. Pavaresisht nga planifikimi i vjetor i nderprejeve, OST do te mund te kryej nderprerje te programuara te detyruar dhe de-energjizim te pikes se lidhjes se perdoruesit, kur kjo kerkohet me qellim ushtrimin e funksioneve te saj me qellim permiresimin e kushteve te

operimit te rrjetit per perdoruesit e rrjetit, me kushtin qe te njoftoje kete te fundit 7 (shtate) dite perpara dites se kryerjes se nderprerjeve, per ndryshimin e planit te nderprerjeve dhe per kryerjen e nderprerjeve te programuara te detyruar, sipas rastit.

4. Njoftimi i OST sh.a. do te perfshije:
  - a) njoftimin dhe arsyetimin
  - b) planin e nderprerjeve te perditesuar
  - c) nderprerjen e programuar te detyruar duke specifikuar numrin e pritsphem te nderprerjeve, kohezgjatjen ne ore dhe datat per secilen pike lidhje ku kryhet nderprerja.
5. Nese perdoruesi pengon OST ne kryerjen e nderprerjeve te programuara te detyruar, behet perqejges per te gjitha pasojat dhe kostot qe lidhen me vonesat dhe qe mund ti shaktohen OST apo te treteve me te cilet OST eshte ne mardhenie kontraktuale.
6. OST do te ushtroje te drejten e de-energizimi te perdoruesit ne çdo kohe dhe ne afatet dhe masen qe OST e vlereson proporcionale me situaten, ne perputhje me Kodin e Rrjetit te Transmetimit, ose ne ndonje nga rr Ethanat e me poshtme:
  - a) ne kushtet e Forces Madhore, kur konsiderohet se rr Ethanat e kerkojne një mase te tille; dhe / ose
  - b) per qellim te realizimit te projekteve per fuqizimin e rrjetit te tranmetimit; dhe/ose
  - c) per qellim te realizimit te lidhjeve te reja te te treteve ne rrjetin e transmetimit; dhe / ose
  - d) me qellim gjetjen dhe eliminimin e një defekti dhe / ose mirembajtjen dhe / ose riparimin dhe / ose zevendesimin e pjesshem ose te plote dhe / ose modifikimin dhe / ose shtimin dhe / ose testimini e një pjese te rrjetit te cilat jane te nevojshme per te siguruar funksionimin normal dhe fuqizuar sigurine operacionale te rrjetit; dhe / ose
  - e) nese eshte e nevojshme ne një situate emergjence ne / ose ne afersi te rrjetit, ose ne rast nevoje per te zbutur efektet e çdo rreziku material ose humbje financiare per çdo person apo prone te lidhur me ose prane rrjetit; dhe / ose
  - f) kur perdoruesi nuk permbush detyrimet ne baze te Kodit te Rrjetit te Transmetimit dhe sipas vleresimit te OST kjo ka një efekt material te demshem ne rrjet; dhe / ose
  - g) ne funksion te nenin 8 Ushtrimi i te Drejtave;
7. OST do te ri-energjizoje sa me pare qe eshte e mundur perdoruesin kur ka te dhena qe rr Ethanat qe çuan ne de-energizim nuk ekzistonje me apo ka garanci te dokumentuar qe rr Ethanat nuk do te perseriten;
8. Ri-energjizimi do te kryhet me koordinimin e te dyja paleve duke garantuar sigurine e operimit te sistemit dhe shmangur efektet shqetesuese per te tretet.

#### Neni 16 – Dhenia e informacionit

1. Marreveshja e Operimit fyn ne fuqi pasi perdoruesi ka dorezuar prane OST te gjithe dokumentacionin teknik, sipas instalimeve ne objekt, te listuar ne Aneksin 4 .
2. Perdoruesi eshte i detyruar te dorëzojë protokollet e plota te kontrollit dhe testimit te pajisjeve, te kryera në prani te specialisteve te OST dhe te firmosura prej tyre, si dhe te dorezoje prane OST sh.a.:
  - a) Nje kopje te protokolleve te pranimit (FAT&SAT) te njesive gjeneruese, rregullatorit te shpejtesise, sistemit te eksitimit , transformatoreve te fuqise.
  - b) Per qellime studimore, modelet koresponduese dinamike sipas standarteve IEEE per gjeneratoret, turbinen, rregullatorin e shpejtesise, sistemin e eksitimit, stabilizatorin e sistemit(PSS), rregullatorin e tensionit te transformatoreve te fuqise.

#### Neni 17 – Shkembimi i Informacionit ne Kohe Reale

1. Perdorues gjenerues i lidhur ne rrjetin e transmetimit, do te siguroje ne kohe reale informacionin e meposhtem:
  - a) pozicionin e elementeve komutues ne piken e lidhjes, ose nje tjeter pike nderveprimi te rene dakord me OST;
  - b) fuqine aktive, reaktive, tensionin, rrymen ne piken e lidhjes, ose nje tjeter pike nderveprimi te rene dakord me OST;
  - c) fuqine aktive dhe reaktive te rrjetit, ne rast se objekti (gjenerues) ka konsum tjeter perveç atij te nevojave vetjake.
2. Perdorues konsumator i lidhur drejtperdrejt me rrjetin e transmetimit, do t'i komunikojte ne kohe reale OST informacionin e meposhtem:
  - a) fuqine aktive, reaktive, tensionin, rrymen ne piken e lidhjes; dhe
  - b) minimumin dhe maksimumin e fuqise qe do te mund te kufizohet.
3. Informacioni i mesiperm dhe cdo parameter tjeter i kerkuar nga OST do te sigurohet nepermjet lidhjes me sistemin SCADA.

#### Neni 18 – Forca Madhore

1. Me perjashtim te rasteve shprehimisht te parashikuara ne kete Marreveshje, asnje Pale nuk do te konsiderohet ne shkelje te kesaj Marreveshje ne qofte se provon qe moszbatimi i detyrimeve te saj sipas kesaj Marreveshje eshte i shkaktuar nga nje rast Force Madhore. Force madhore eshte nje ngjarje ose nje akt natyror ose shoqeror qe ndodh ne vend, si termetet, ciklonet, rrufete, permbytjet, shperthimet vulkanike, zjarret, lufta, konfliktet e armatosura, kryengritjet, aktet terroriste, te cilat pengjone palet te perm bushin detyrimet e tyre sipas kesaj kontrate, si dhe akte ose ngjarje te tjera, te cilat jane jashte kontrollit te mundshem te paleve dhe nuk ndodhin per faj te tyre dhe palet nuk jane ne gjendje t'i eleminoje ato, edhe pse kane ushtruar siç duhet aftesite, perpjekjet dhe kujdesin e tyre.
2. Ne qofte se çdo pale eshte ne pamundesi te perm bushe ndonje ose te gjithe detyrimet e saj sipas kesaj marreveshje per shkak te nje ngjarje te Forces Madhore, kjo marreveshje do te jete ne fuqi per:
  - a) detyrimet perkatese te pales mosperm bushese do te pezullohen per nje periudhe te barabarte me ngjarjen ose rrethanen e Forces Madhore
  - b) detyrimet e Pales tjeter qe i detyrohet pales mosperm bushese sipas kesaj marreveshje te cilat pala tjeter eshte e pamundur t'i perm bushe drejtperdrejte si rezultat i pezullimit te detyrimeve te pales mosperm bushese, do te pezullohen per nje periudhe te barabarte me ngjarjen ose rrethanat e Forces Madhore duke pranuar qe:
    - i. pezullimi i perm bushjes eshte i nje qellimi jo me te madh dhe i njekohezgjatje jo me te madhe sesa kerkohet per Forcen Madhore;
    - ii. asnje detyrim i seciles pale i lindur perpara Forces Madhore duke shkaktuar pezullimin e perm bushjes nuk do te falet si rezultat i Forces Madhore;
    - iii. pala ne mosperm bushje njofton menjehere palen tjeter per ngjarjen ose rrethanen e Forces Madhore, duke perfshire natyren dhe kohe zgjatjen e pritshme, dhe vazhdon t'i raporto je rregullisht ne lidhje me to gjate periudhes se Forces Madhore;
    - iv. pala mosperm bushese perdor te gjitha mundesite e arsyeshme per te parandaluar, shhangur ose zbutur pasojat e Forces; dhe
    - v. sa me shpejt te jete e mundur pas shfaqjes se ngjarjes ose rrethanave te Forces Madhore Palet do te diskutojne per te vazhduar sa me mire veprimet e tyre sa me gjate te jete e mundur ne perputhje me kete marreveshje dhe Kodin e Rrjetit te Transmetimit.

## Neni 19 – Rastet e Mospermbushjes

1. Nese konstatohet se perdoruesi eshte ne shkelje/mos permbushje te ndonje prej dispozitave te marreveshjes, Kodit te Rrjetit te Transmetimit apo kuadrit ligjor per sektorin e energjise elektrike atehere OST ne perputhje me kompetencat e saj, sa me shpejt qe eshte e mundur do te njoftoje perdoruesin duke udhezuar ate per eliminimin e tyre dhe duke percaktuar afatet perkatese per kete qellim.
2. Ne vijim te njoftimit nga OST dhe zbatimit te udhezimeve per eliminimin e shkelje/mos permbushje nga ana e perdoruesit ky i fundit do te njoftoje OST brenda afatit te caktuar ne udhezimet e dhena prej saj, ose brenda 5 diteve pune nese OST nuk ka specifikuar afat tjeter, per hapat e ndermarra per eliminimin e shkeljes ose eliminimin perfundimtar te saj ose paaftesine per te eliminuar shkeljen.
3. Nese perdoruesi nuk vepron ne perputhje me udhezimin e OST, standarde tekniqe dhe te sigurise ne sektorin elektrik , Kodin e Rrjetit te Transmetimit, Marreveshjen e Lidhjes dhe Marreveshjen e Operimit, OST do te jape nje njoftim te dyte paralajmerues dhe do te procedoje me de-energjizimi pas kalimit te se paku 7 (shtate) dite nga njoftimi paralajmerues me shkrim, me kusht qe ne kohen e skadimit te njoftimit, perdoruesi ende nuk ka vepruar ne perputhje me udhezimet e OST.
4. Pervec sa me siper, ne rast se perdoruesi nuk permbush detyrimet e tij sipas kushteve te kesaj marreveshje, kur OST e vlereson te nevojshme per ushtrimin e funksioneve te saj ka te drejte te de-energjizoje menjehere nenstacionin dhe te njoftoje me shkrim perdoruesin per shkaqet e ketij de-energjizimi. Perdoruesi ne kete rast do te per gjigjet per demet e shkaktuara OST-se dhe do te marre masat per korrigjin e situateve dhe/ose permbushjen e detyimeve te saj, sa me shpejte te jete e mundur. De-energjizimi do te vazhdoje deri sa perdoruesi te korrigjoje situaten dhe/ose te permbushe detyrimet e tij.

## Neni 20 – Konfidencialiteti

1. Secila nga Palet merr persiper qe te ruaje sekret permbajtjen e kesaj marreveshje dhe kushtet e saj, si dhe çdo informacion dhe/ose dokument qe palet kane shkembyer ose kane marre dijeni gjate lidhjes dhe zbatimit te kesaj marreveshje, sipas parashikimit te bere ne Kodin e Transmetimit dhe ligjin nr. 43/2015 "Per sektorin e Energjise Elektrike" me perjashtim te rasteve kur berja publike e sa me siper eshte kerkese e ligjeve shqiptare.
2. Detyrimi per te ruajtur sekret informacionet e marra si me siper per secilen nga palet ne kete marreveshje vazhdon edhe pas zgjidhjes se saj.

## Neni 21 – Njoftimet

1. Me përjashtim të rasteve kur parashikohet ndryshe në kete marreveshje, çdo komunikim sipas saj do te behet me shkrim dhe do te njoftohet me leter rekomande (njoftim marrje), por paraprakisht do te komunikohet nepermjet posta elektronike ose faksit, ne adresat e percaktuara me poshte:
2. Per OST, ne:  
    Adresa: OST Sh. A.  
    Adresa Postare:  
    Numri i Faksit:  
    Adresa e Postes Elektronike:  
    Ne Vemendje te: Administratorit te OST sh.a.  
Per Perdoruesin, ne :  
    Adresa:

Adresa Postare:

Numri i Faksit:

Adresa e Postes Elektronike:

Ne Vemendje te: Perfaqesuesit Ligjor te Perdoruesit

ose ne adresen dhe/ose numrin e faksit qe u komunikohet paleve sipas menyres se percaktuar me siper.

3. Çdo komunikim i drejtuar ne adresat e mesiperme dhe i kryer sipas menyres se percaktuar me siper eshte i vlefshem dhe i detyrueshem per palet. Komunikimet konsiderohen te kryera ne menyre te vlefshme ne momentin e marrjes se letres rekomande nga marresi sipas menyres se percaktuar me siper.

#### Neni 22 – Ndryshimet

1. Çdo ndryshim i kësaj Marreveshje miratohet me vendim të Bordit të ERE.

#### Neni 23 – Ndashmeria

1. Çdo nen, dispozite, seksion, paragraf apo nen-ndarje e kesaj marreveshje qe eshte ose do te shpallet i pavlefshem/ e pavlefshme ose te paefektshme, do te hiqet nga marreveshje, nuk do te zbatohet dhe nuk do te ndikoje, ne asnjë menyre, ne vlefshmerine e dispozitave te tjera te kesaj marreveshje, per aq sa lejohet nga dispozitat ligjore.

#### Neni 24 – Ligji i Zbatueshem dhe Zgjidhja e Mosmarreveshjeve

1. Kjo Marreveshje eshte hartuar ne perputhje me legjislacionin e Republikes se Shqiperise dhe do te zbatohet dhe interpretohet ne perputhje me te.
2. Te gjitha mosmarreveshjet qe do te lindin si pasoje e interpretimit dhe zbatimit te kesaj marreveshje, do te zgjidhen ne perputhje me procedurat e parashikuara ne dispozitat e Kodit te Rrjetit te Transmetimit,

#### Neni 25 – Gjuha

1. Me përjashtim të rasteve kur parashikohet ndryshe në kete marreveshje, te gjitha njoftimet, dokumentet, çertifikatat ose dokumente te tjera qe njera nga palet i jep pales tjeter sipas kesaj marreveshje, do te jene ne gjuhen Shqipe.
2. Kjo marreveshje eshte hartuar ne 4 (kater) kopje, ne gjuhen shqipe, nga dy per secilen pale.

OST sh.a.

Perdoruesi

Nga: Z.

Nga: Z.

Titulli: Administrator i OST sh.a.

Titulli: Perfaqesues ligjor i Perdoruesit

## ANEKSI 1 – PARAMETRAT OPERACIONAL

- Nivelet e tensionit nominal te lejuar, maksimal dhe minimal per regjimin normal te punes te rrjetit te Sistemit te Transmetimit si dhe pas nje kontigjence te listuar ne listen e kontigjencave ne analizat e sigurise te Sistemit te Transmetimit.

Tensioni nominal i Rrjetit( kV)	Niveli maksimal i lejuar, kV (p.u)	Niveli minimal i lejuar, kV (p.u)
220 kV	245 kV (1.118)	198 kV (0.9)
150 kV	168 kV (1.118)	135 kV (0.9)
110 kV	123 kV (1.118)	99 kV (0.9)

- Kufijte e lejuar te tensionit ne amplitude dhe ne faze jane:
  - per rrjetat me tension nominal 400 kV dhe 220 kV: 2% te tensionit nominal dhe kendit te sfazimit  $120^\circ$ ;
  - per rrjetat me tension nominal 150 kV dhe 110 kV: 3% te tensionit nominal dhe kendit te sfazimit  $120^\circ$ .
- Per tensionet nominale te rrjetit te Sistemit te Transmetimit 110 kV – 400 kV, deformimi total harmonik duhet te jete deri 2%
- Faktori minimal i lejuar i faktorit te fuqise per perdoruesit (ngarkese) eshte 0.9 ( $\cos \phi = 0.9$ )
- Koha minimale kritike e çkyçjes te difektit (koha kritike e pastrimit te difektit ne sistemin elektroenergjistik)

Niveli i Tensionit te Rrjetit, kV	Koha e Veprimit te Mbrojtjes Rele + Kohen e çkyçjes se çelesit te fuqise
220 kV	110 msek
150 kV, 110 kV	120 msek

- Statusi i tokezimit dhe madhesia e rezistences te tokezimit (plotesohet sipas projektit). Njesite gjeneruese duhet te kene peshtjellen e statorit te lidhur ne yll dhe te gatshme per tokezim. Faktori i lidhjes me token te jete  $1.4$ . Gjeneruesit duhet te zbatojne pa vonese urdherin e dhene nga OST sh.a per statusin e tokezimit te yllit te statorit ne njesine perkatese gjeneruese, sa here qe ky status duhet te ndryshoje.
- Perdoruesit (njesite gjeneruese) do te jene ne gjendje te furnizoje prodhimin nominal te fuqise aktive me nje vlore te faktorit te fuqise nga  $0.85$  induktiv deri ne  $0.95$  kapacitiv.
- Koeficjenti ( $K_c$ ) i Lidhjes se Shkurter te njesive gjeneruese do te jete  $0.5$
- Mundesa e tarimit te statizmit te RASH te jete nga  $2$  deri ne  $12\%$ . Tarimi i pecaktuar nga OST (plotesohet rast pas rasti)
- Limitet e rrymes ne perputhje me limitin termik duke perfshire dhe mbingarkesen e lejuar tranzitore.
- Perdoruesit gjenerues duhet te qendrojne te lidhur me rrjetin, te pakten brenda diapazoneve te frekuences dhe kohes te percaktuar si me poshte:

- a) pa kufizim kohe ne frekuence nga 49.0 Hz-51.0Hz;
  - b) jo me pak se 30 minuta per frekuence nga 47.5Hz- 48.5Hz;
  - c) per frekuence nga 48.5 – 49 Hz te qendrojne te lidhur me rrjetin por jo me pak se koha per 47.5 Hz – 48.5 Hz;
  - d) 30 minuta per frekuence nga 51.0Hz-51.5Hz
12. Perdoruesit (njesi gjeneruese) duhet te mbetet e sinkronizuar ne sistemin elektroenergjistik gjate ndryshimit te nivelit te tensionit ne piken e lidhjes ne sistem nga
- a) 0.85 p.u-0.90 p.u per 60 minuta
  - b) dhe per vlera te tensionit nga 1.118 p.u -1.15 p.u per se paku 20 minuta.
13. Perdoruesit konsumatore, nuk do te shkeputen nga rrjeti per shkak te nje shqetesimi, brenda kufijve te tensionit si me poshte:
- c) pakufizim kohe per tension nga 0.9 pu-1.05pu;
  - d) sipas afatit te percaktuar ne bashkepunim me OST fqinje per tension nga 1.05 pu – 1.0875 pu,
  - e) per 60 minuta per tension nga 1.0875 pu deri 1.10 pu
14. Perdoruesit (njesi gjeneruese) duhet te sigurojne rritjen/uljen e gjenerimit me jo me pak se 1.5% te fugise aktive nominale/per minute, kur njesia gjeneruese eshte ne kushte normale operimi.

## ANEKSI 2 – PERSONELI OPERATIV I AUTORIZUAR

a) Per Perdoruesin (Gjenerues/Konsumator) personat e kontaktit jane:

Nr	Emri Mbiemri	Adresa e-mail	Tel	I certifikuar nga:	Kateg. e Sig. teknik

b) Per OST sh.a personat e kontaktit jane:

Nr	Emri Mbiemri	Adresa e-mail	Tel	Funksioni

Lista perditesohet ne cdo rast kur ka ndryshime dhe konfirmohet duke u shkembyer cdo fillim viti para dates 15 Janar, per vitin ne vazhdim.

### **ANEKSI 3 – PLANI I MBROJTJES DHE RIVENDOSJES**

#### ANEKSI 4 – DOKUMENTACIONIN TEKNIK FINAL

- a) Skema principale e N/Stacionit ngrites ne \_\_\_\_ ,
- b) Skema principale e mbrojtjes rele e trakteve dhe zbarave te TL
- c) Skema principale e matjes ne anen e TI te transformatorit/ transformatoreve ngrites
- d) Planimetria e N/stacionit ngrites
- e) Traseja dhe planimetria e linjes
- f) Diagrama e kontroll monitorimit
- g) Diagrama e sistemit SCADA dhe telekomunikacionit
- h) Specifikimet teknike te paisjeve kryesore
- i) Modelet dinamike te njesive gjeneruese
- j) Projekt Zbatimin Perfundimtar
- k) Grafiku i punimeve i detajuar

## ANEKSI 5 – PYETESORI MONITORIMIT